

מדת בכתב

שינון הדף היומי בדרך קצרה

לע"נ הרה"ג ר' דוד יהודה בן
רבי שלמה ורטהיימר זצ"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 257 פרשת חיי שרה תשפ"ה

בבא בתרא קנב-קנח

מקרה של מתנה שהיה כתוב בה בחיים ובמות רב סבר שזה כמתנת שכיב מרע שכיב מרע שכיב שכתוב בה במות כוונתו אחר מיתה ומה שכתב בחיים זה לסימן טוב, ושמואל סובר שזה כמתנת בריא שכיב שכתוב בה מחיים א"כ זה קנין מחיים ומה שכתב במות זה רק לומר מעתה ועד עולם, ונהרדעי אמרו שהלכה כרב, ורבא אמר שאם כתוב בה מחיים קנה ואמימר אמר שאין הלכה כרבא אמר לו רב אשי פשיטא הרי נהרדעי אמרו שהלכה כרב ויש לומר שהיינו אומרים שבמקרה של מחיים יודה רב, קמ"ל שרב חולק.

בשטר אחד היה כתוב בחיים ובמות ובא לפני ר"נ לנהרדעא והוא שלח את זה לר' ירמיה בר אבא למקום ששמו שום טמיה והוא אמר כאן מקומו של שמואל איך נפסוק כדברי רב, והיה מקרה כזה אצל רבא ששכיב מרע כתב לאשה והוא פסק כפי סברתו והיא הטרידה אותו שלא דן כראוי אמר רבא לרב פפא בן רב חנן שהיה הסופר שלו לך כתוב לה וכתוב בה שוכר עליהם או מטען, אמרה האשה האם אתה מטעני ספינתך תטבע, וטבלו את בגדי רבא במים ובכ"ז לא ניצל מטביעה.

משנה אם לא כתוב בשטר שכיב מרע והוא אומר שכיב מרע הייתי והמקבלים אומרים בריא היית לר"מ הוא צריך להביא ראיה שהיה שכיב מרע, וחכמים סוברים המוציא מחבירו עליו הראיה. **גמרא** במתנה אחת היה כתוב כשהיה חולה ומוטל במיטתו אך לא היה כתוב בה ומתוך מחלתו נפטר לבית עולמו **עמוד ב** רבה אמר שכיב מרע הוא מת קברו מוכיח עליו ואביי מקשה שלגבי ספינה שהרוב נאבדים ובכ"ז נותנים עליה חומרי חיים וחומרי מתים ובחולים רובם לחיים, ורב הונא בר רב יהושע אמר שדברי רבה הם כדברי ר' נתן ששנינו שבמתנה שלא כתוב בה לא לשון בריא ולא לשון שכיב מרע לר' יעקב הנותן מוציא מידה בלי ראיה והם מוציאים ממנו רק בראיה ולר' נתן אם הוא בריא הוא צריך להביא ראיה שהיה שכיב מרע ואם הוא שכיב מרע עליהם להביא ראיה שבריא היה ור"א אומר שכמו שנחלקו ר' יעקב ור' נתן לענין מתנה כך יחלקו לענין טומאה ששנינו שבקעה בימות החמה היא כרשות היחיד לשבת וכרה"ר לטמאה ובימות הגשמים זה רשות היחיד אף לטומאה, ורבא אמר שכל זה כשלא עברו עליו ימות הגשמים אך אם עברו עליו ימות הגשמים זה כרשות היחיד גם לטומאה

דף קנד לרב הונא הראיה שמביאים היא בעדים, ורב חסדא ורבה בר רב הונא סוברים שהראיה היא בקיום השטר, לרב הונא הם חולקים במחלוקת ר' יעקב ור' נתן שר"מ סובר כר' נתן ורבנן כר' יעקב, ולרב חסדא ורבה בר

דף קנב בישיבתו של רב אמרו משמו שאם כתוב קנין במתנת השכיב מרע הוא הרכיבה על שני סוסים שנתן בה שני כוחות של מתנת שכיב מרע שמועיל גם בהלואה, ושל מתנת בריא שאם עמד אינו חוזר, ושמואל אמר שאינו יודע מה ידון בה שמא לא גמר להקנותו אלא בשטר ואין שטר לאחר מיתה, והקשו לדעת רב ולדעת שמואל שרבינן שלח בשם ר' אבהו שידעו שר"א שלח לגולה בשם רבינו רב, שאם השכיב מרע אמר כתבו ותנו מנה לפלוני ומת לא יכתבו ויתנו שמא לא גמר להקנותו אלא בשטר ואין שטר לאחר מיתה, ורב יהודה אמר בשם שמואל שלהלכה כותבים ונותנים, ויש לומר לדעת רב שאם עשו קנין הוא יפה את כוחו ואם לא עשו קנין לא כותבים ונותנים, ולדעת שמואל לא קשה שמדובר שיפה את כוחו ולכן יכתבו ויתנו, ר"נ בר יצחק ישב אחורי רבא שישב לפני ר"נ ורבא שאל את ר"נ איך יתכן ששמואל אמר שלא גמר להקנותו אלא בשטר ואינו מועיל לאחר מיתה הרי רב יהודה אמר בשם שמואל שאם שכיב מרע כתב את כל נכסיו לאחרים אף אם קנו מידו אם עמד חוזר **עמוד ב** כי ידוע שלא היה קנין אלא מחמת המיתה, ור"נ רמז בידו שיש לו תשובה וכשקם רבא שאל אותו ר"נ בר יצחק מה רמז לך ר"נ אמר לו רבא שהוא עשה סימן שהוא יפה את כוחו, והיינו כמו שאמר רב חסדא שאם אמר וקנינא מיניה זה מוסיף על המתנה.

פשוט שאם כתב לזה ואח"כ כתב לזה זה כמו דברי רב דימי שדייטיקי מבטלת דייטיקי, אך אם כתב וזיכה לאחד ואח"כ כתב וזיכה לאחר לרב קנה הראשון שזה כמתנת בריא ולשמואל קנה השני שזה כמתנת שכיב מרע, אך קשה שרב ושמואל כבר נחלקו בזה לגבי מתנת שכיב מרע שכתוב בה קנין, ויש לומר שהיינו אומרים שאם כתוב בה קנין סבר רב שיש לזה עדיפות של מתנת בריא אך בלי קנין זה יהיה כמתנת שכיב מרע ואם היו חולקים לגבי כתב לאחד אחר השני היינו אומרים שרק בזה חלק שמואל אך אם כתוב בה קנין יודה שמואל לרב, וכך שנו בסורא אך בפומבדיתא שנו שר' ירמיה בר אבא אמר ששלחו מהישיבה של רב לשמואל מה הדין בשכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים וקנו מידו ושמואל שלח להם שאין אחר קנין כלום,

קנח וסברו לומר שזה רק לאחר ולא לעצמו ורב חסדא אמר להם שכשבא רב הונא מכופרי הוא פירש שבין לעצמו בין לאחרים הוא קנה שיש כאן יפוי כח

היה מקרה של שכיב מרע שעשה קנין וכשזה בא לפני רב הונא הוא אמר שלא קנו כמו שמקנים האנשים. והיה

זה מעולם, ואמר ר' זירא אם ר' יוחנן יכול לכפור בתלמידו ר"א אך אינו יכול לכפור בר' ינאי רבו שר' ינאי אמר בשם רבי שמודה בשטר שכתבו צריך לקיימו, ור' יוחנן אמר לו וכי זה לא משנה מפורשת לגבי שכיב מרע שלחכמים המוציא מחבירו עליו הראיה והכוונה ראיה בקיום השטר אך נראים דברי רבינו יוסף שאמר בשם רב יהודה בשם שמואל שרק לחכמים לא צריך לקיים אך ר"מ סובר שמודה בשטר שכתבו צריך לקיימו ומה שאמר ר' יוחנן שלכו"ע לא צריך לקיים זה לדעת רבנן שלעומת ר"מ זה נקרא דברי הכל, אך קשה שכאן בשטר שכיב מרע שנינו להיפך שלחכמים המוציא מחבירו עליו הראיה, ויש להפוך אצלנו את חכמים בר"מ אך קשה מהמשנה שלר"מ אין נאמנים לפסלו ולחכמים הם נאמנים לפסלו, ויש להפוך שם את ר"מ ברבנן אך קשה שר' יוחנן אמר ראיה בעדים ויש להפוך את דברי ר' יוחנן אך קשה שנהפוך גם את התיובתא הנ"ל שלא ר' יוחנן שאל את ר"ל אלא ר"ל שאל את ר' יוחנן

דף קנה ויש לומר שר' יוחנן בא להקשות לר"ל שלשיטתי שהראיה היא בקיום השטר מובן מדוע ירדו הלקוחות לנכסים אך אם הראיה היא בעדים איך ירדו הלקוחות לנכסים הרי אין להם עדים שהוא היה גדול, ואמר ר"ל שהוא מודה שערער של בני המשפחה אינו כלום כי הם טוענים שהוא היה קטן ויש חזקה שאין עדים חותמים על השטר אלא א"כ נעשה כבר גדול.

רבא אומר בשם ר"נ שקטן יכול למכור בנכסי אביו משנעשה בן י"ח שנה ורב הונא בר חנינא אומר בשם ר"נ שרק ממתי שנעשה בן עשרים ודברי רבא לא נאמרו בפירוש אלא מתוך מעשה שהיה ור' זירא מקשה מהמעשה הנ"ל שאחד מכר בבני ברק מנכסי אביו ומת ובני המשפחה ערערו שהקנין היה כשהיה קטן ושאלו את ר"ע אם יכולים לבדקו ואמר להם שאינם רשאים לנוולו, ועוד שסימנים עשויים להשתנות לאחר מיתה וזה מובן למ"ד שיכול למכור מבן י"ח שנה עמוד ב ולכן רצו לבדקו אם הם נאמרי שרק מבן כ' יכול למכור א"כ מה מועילה הבדיקה הרי שנינו שאם בן כ' לא הביא שתי שערות יביאו ראיה שהוא בן כ' והוא הסריס לא חולץ ולא מייבם א"כ כשהוא בן כ' בכל מקרה הוא גדול, ויש לומר שלגבי המשנה ההיא אמר ר' שמואל בר רב יצחק בשם רב שכן כ' בלי שערות הוא כגדול רק בגולדו בו סימני סריס, ומדייק רבא שכתוב במשנה והוא הסריס וכשלא נולדו בו סימני סריס שנה ר' חייא שנעשה גדול משיעברו רוב שנותיו וכשהיה מגיע נער לבדיקה אצל ר' חייא כשהיה כחוש הוא אמר שיברוהו ואם היה בריא אמר שיכחישוהו שלפעמים הסימנים מגיעים מחמת כחישותו או בריותו הנער.

הסתפקו אם תוך הזמן דהיינו שנת הי"ח זה כמו לפני הזמן או כלאחר הזמן, רבא אמר בשם ר"נ שזה כלפני הזמן ורבא בר רב שילא אמר בשם ר"נ שזה כלאחר הזמן ודברי רבא לא נאמרו בפירוש אלא מתוך מעשה באחד

רב הונא הראיה היא בקיום השטר והם חולקים במודה בשטר שכתבו אם צריך לקיימו שלר"מ לא צריך לקיימו ולרבנן צריך לקיימו, ולכאורה נחלקו כבר בזה כמו ששנינו בעדים שאומרים כתב ידנו הוא זה שלר"מ לא נאמנים לפסלו ולחכמים נאמנים לפסלו, ויש לומר שאם היינו שונים שם היינו אומרים שרק לגבי עדים יש להם כח לפסול את השטר אך המלוה עצמו לא ירע את השטר, ואם היינו שונים כאן היינו אומרים שרק כאן ר"מ סבר שהשטר קיים אך בעדים שאמרו כתב ידנו זה ופסולים היינו יודה ר"מ שהם פוסלים. רבה סובר שהראיה היא בעדים, ואביי מקשה שאם הטעם הוא שבכל השטרות כתוב שכתבם כשהוא מהלך על רגליו בשוק ובשטר זה לא כתוב כך א"כ מוכח שהיה שכיב מרע אך ניתן לומר להיפך שאם בכל שטר שכיב מרע כתוב שכתבו כשהוא חולה ומוטל במטה וכאן לא כתוב כך א"כ זה מתנת בריא וכיון שניתן לומר שני צדדים א"כ נעמיד את הממון בחזקת בעליו.

וכן נחלקו בזה גם ר' יוחנן ור"ל שלר' יוחנן הראיה היא בעדים ולר"ל הראיה היא בקיום השטר, והקשה ר' יוחנן שהיה מעשה בבני ברק שאחד מכר בנכסי אביו ומת ובני המשפחה באו וערערו שהוא היה קטן בשעת מיתה ושאלו את ר"ע אם מותר לבדקו אמר להם שאינם רשאים לנוול אותו ועוד שסימנים עשויים להשתנות לאחר מיתה עמוד ב וזה מובן רק אם נאמר שהראיה היא בעדים, שאמרו ללקוחות שיביאו עדים ולא מצאו ולכן הם בקשו לבדקו אך אם נאמר שהראיה היא בקיום השטר א"כ שיקיימו את השטר ויעמדו בנכסים, ויש לדחות שבני המשפחה אינם מוחזקים אלא הלקוחות מוחזקים ובני המשפחה מערערים שהוא היה קטן, וכך מסתבר ממה שאמר להם ר"ע אין אתם רשאים לנוולו והם שתקו וזה מובן אם בני המשפחה הם המערערים לכן הם שתקו אך אם הלקוחות מערערים מדוע הם שתקו הרי הם יכולים לומר שאנו שלמנו כסף וא"כ שיתנוול, אך יש לדחות שגם אם הלקוחות הם המערערים טען להם ר"ע שאינם רשאים לנוולו וגם אם הם טוענים שהם שלמו כסף שיתנוול אך הבדיקה לא תועיל כיון שהסימנים עשויים להשתנות לאחר מיתה, ר"ל הוכיח לר' יוחנן ממשנת בר קפרא שאם אחד אכל שדה בחזקת שהיא שלו ואחד ערער לומר שלי היא והמחזיק הוציא אונו שהוא שטר שמכר או נתן לו אם אמר המערער איני מכיר שטר זה מעולם יקיימו את השטר ואם הוא טוען שהוא שטר פסים או שטר אמנה שמכרתי לך אך לא נתת דמים אם יש עדים הולכים אחר עדים ואם אין עדים הולכים אחר השטר, לכאורה ברייתא זו היא כדעת ר"מ שסובר שמודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו, אמר לו ר' יוחנן שלכו"ע מודה בשטר שכתבו לא צריך לקיימו ומה שנחלקו במשנה שהבאנו לעיל שלר"מ אין העדים נאמנים לפסול את השטר ולחכמים נאמנים זה רק העדים עצמם שיש להם כח להרע את השטר אך בעל הקרקע אינו יכול לערער על השטר, אמר ר"ל הרי אמרו משמך במעשה הנ"ל שיפה ערערו בני המשפחה אמר לו ר' יוחנן שר"א הוא שאמר את זה אך אני לא אמרתי דבר

שהיה בתוך הזמן והוא מכר את הנכסים ורבא אמר שהמכר לא חל והרואה חשב שרבא סובר שתוך הזמן הוא כלפני הזמן, אך יש לומר שרבא ראה בו שטות יתירה כי היה משחרר את העבדים.

מקח והלכה כמר זוטרא שעדותו מועילה רק במיטלטלין ולא בקרקע והלכה כאמימר שמתנתו מתנה והלכה כמו מה שאמר ר"נ בשם שמואל שבודקים לקידושין גירושין ולחליצה ומיאונים.

גידל בר מנשיא שלח לרבא מה הדין בתינוקת בת י"ד ויום אחד שיודעת בטיב משא ומתן, אמר לו רבא שאם היה יודעת בטיב משא ומתן חל המקח והוא לא שלח את השאלה בתינוק כי המעשה היה בתינוקת ולא שלח לו בת י"ב שהמעשה היה בבת י"ד.

משנה מי שמחלק נכסיו בעל פה לר"א בין בריא בין מסוכן מקנה בנכסים שיש להם אחריות בכסף שטר או חזקה ונכסים שאין להם אחריות נקנים רק במשיכה, **עמוד** ב אמרו לו שהיה מעשה שאמם של בני רוכל היתה חולה ואמרה תנתן כבינתי לבתי שהיא שוה י"ב מנה ומתה וקיימו חכמים את דבריה אמר להם ר"א בני רוכל תקברם אמם ולכן קנסום חכמים. **גמרא** ר"א אמר לחכמים שהיה מעשה במדוני אחד שהיה בירושלים שהיו לו הרבה מיטלטלין ורצה לתתם במתנה ואמרו לו שאין לו תקנה אלא רק אם יקנה אגב קרקע והוא קנה בית סלע אחד סמוך לירושלים ואמר שצפוננו לפלוני ועמו מאה צאן ומאה חביות ודרומו לפלוני ועמו מאה צאן ומאה חביות וכשמת קיימו את דבריו אמרו לו שאין ראייה מהמדוני כיון שהוא היה בריא באותה שעה.

אדם אחד פחות מבן כ' מכר בנכסי אביו כגידל בר מנשיא שהוא ידע בטיב משא ומתן ובא לפני רבא וקודם שנכנס אליו אמרו קרוביו זרוק גרעיני תמרים אצל רבא וכך עשה, ורבא אמר שמכירתו לא חלה וכשכתבו את השטר אמרו לו הלקוחות שיאמר לרבא איך יתכן שמגלת אסתר היא שוה זוז וגם השטר שוה זוז אמר רבא א"כ מכירתו חלה אמרו הקרובים שהקונים למדוהו את השאלה הזו אמר רבא הרי כשהסבירו לו הוא הבין וא"כ זה נקרא שהוא יודע בטיב משא ומתן ומה שזרק קודם את הגרעינים זה מחמת חוצפא יתירה שהיתה בו. **רב הונא בר רב יהושע** אומר שלענין עדות עדותו עדות, ומר זוטרא אומר שהעדות מועילה רק במיטלטלין אך לא לגבי קרקע, והקשה לו רב אשי שלגבי מיטלטלין מועיל עדות כיון שמועיל מכירה א"כ יוצא לגבי המשנה שפעוטות מקחן מקח וממכרם ממכר במיטלטלין א"כ גם עדותם תועיל אמר לו מר זוטרא שלגבי עדות יש מיעוט **ועמדו שני האנשים** וקטנים אינם אנשים. אמימר אומר שמתנת קטן מתנה, אמר לו רב אשי שאם במכר שהוא מקבל מעות זה לא חל שמא יוויל לקונים איך יחול במתנה שאינו מקבל כלום

רב יהודה אמר בשם שמואל שר"א קלל את בני רוכל כי הם היו מקיימים קוצים בכרם ור"א לשיטתו שהמקיים קוצים בכרם נאסר הכרם ולחכמים לא נאסר אלא רק דבר שכמוהו מקיימים, ויש להקשות שאמנם כרכום זה דבר שמקיימים אך מדוע מקיימים קוצים בכרם, ור' חנינא מבאר שטעמו של ר"א שבארץ ערביא מקיימים קוצים בשדותיהם עבור הגמלים.

דף קנו אמר מר זוטרא שלשיטתך אם מכר הקטן שוה חמש בשש שודאי יש רווח יחול המקח אלא שחז"ל ידעו שקרובה דעת הקטן למעות ולפעמים יקשקשו לו בהם והוא ימכור את כל נכסי אביו בהפסד אך מתנה שאינו מקבל כלום אם לא שהיה לו הנאה מהמקבל לא היה נותן לכן אמרו חכמים שמתנתו תחול כדי שיגמלו לו בעניניו.

ר' לוי אומר שעושים קנין לשכיב מרע בשבת ולא בגלל שחוששים לדעת ר"א אלא שחששו שתיטרף דעתו עליו.

משנה ר"א אומר שמתנת שכיב מרע בשבת דבריו קיימים כיוון שאינו יכול לכתוב אך בחול מועיל רק בקנין, ור' יהושע אומר שדבריו קיימים בשבת ק"ו בחול, עוד נחלקו שלר"א זוכים לקטן אך לא לגדול שיכול לקנות לבדו ור' יהושע סובר שזוכים לקטן וק"ו לגדול. **גמרא** משנתינו כר' יהודה שנחלקו בברייתא שר"מ סובר שלר"א דבריו קיימים בחול כי יכולים לכתוב אך בשבת שאי אפשר לכתוב אין דבריו קיימים

דף קנו ור' יהושע סובר שבחול אמרו וק"ו בשבת וכן נחלקו שלר"א זוכים לגדול ולא לקטן ור' יהושע סובר שזוכים לגדול וק"ו לקטן, ור' יהודה אומר שלר"א בשבת דבריו קיימים כי אי אפשר לכתוב אך לא בחול, ולר' יהושע בשבת וק"ו בחול, וכן נחלקו שלר"א זוכים לקטן ולא לגדול ולר' יהושע זוכים לקטן וק"ו לגדול.

משנה אם נפל הבית עליו ועל אביו או עליו ועל מורישינו ויש לו לשלם כתובת אשה וכן חוב ואין ממה לפרוע, ואומרים יורשי האב שהבן מת ראשון ואח"כ האב והבן לא ירש כלום מנכסי אביו ובעלי החוב אומרים שהאב מת ראשון ואח"כ הבן וא"כ צריכים לשלם להם מהירושה, לב"ש יחלוקו ולב"ה הנכסים בחזקתם. **גמרא** שנינו לקמן שמי שהלוה לחבירו בשטר הוא גובה אף מנכסים

ר"נ אומר בשם שמואל שבודקים לקידושין וגירושין ולחליצה ומיאונים אך למכור בנכסי אביו זה רק כשהוא בן כ', ויש להקשות שאם בדקנו לקידושין מדוע צריך לבדוק שוב לגירושין, ויש לומר שיש מציאות של גירושין לאחר יבום ששנינו שבן ט' ויום אחד שבא על יבמתו קנאה ונותן גט רק אחר שיגדל ומה שכתוב חליצה זה בא להוציא מדברי ר' יוסי שאומר שבפרשת חליצה כתוב איש אך אשה בין גדולה בין קטנה, קמ"ל שבודקים גם את האשה, ולמיאונים בא להוציא מדברי ר' יהודה שאומר שעושים מיאון עד שירבה השחור קמ"ל שרק עד שמביאה סימנים, ומה שכתוב למכור מבין כ' בא להוציא ממי שסובר מבין י"ח, ולהלכה תוך זמן הוא כלפני זמן וההלכה כגידל בר מנשה שהיודע בטיב משא ומתן מקחו

משועבדים ואם הלוח רק ע"י עדים גובה רק מנכסים בני חורין, ושמאל מסתפק האם גובה גם מנכסים שקנה הלוח אח"כ ולר"מ שסובר שאדם מקנה דבר שלא בא לעולם ודאי קנה, והספק הוא לחכמים שאדם לא מקנה דבר שלא בא לעולם, ורב יוסף רצה להוכיח מהמשנה שאחד הוציא שטר על חבירו והלוח הוציא שטר שהמלוה מכר לו אומרים חכמים שהמלוה הוא פיקח שמכר לו את השדה שיהיה לו ממה למשכן, א"כ משמע שגם מה שקנה אחר החוב משתעבד לחוב, ורבא דוחה שכלפי הלוח עצמו ודאי יש שיעבוד ואפילו מגלימא שעל כתפיו והספק הוא בדבר שקנה ומכר או הוריש אח"כ האם משתעבד לחוב, ורב הונא רצה להוכיח ממשנתנו שגם הבית עליו ועל מורישיו שטוענים בעלי החובות שהאב מת ראשון, ולכאורה מה טענתם הרי אם האב מת קודם זה דבר שהוא קנה אחר ההתחייבות ואח"כ הוריש א"כ מוכח שזה כן משתעבד, ור"נ אומר שזעירי חברינו ביאר את המשנה מצד הדין שמצוה על היתומים לפרוע את חוב אביהם, ורב אשי מקשה הרי זה מלוה על פה שסוברים רב ושמאל שאינו גובה מהיורשים והלקוחות, **עמוד ב** אלא המשנה היא כדעת ר"מ שאדם מקנה דבר שלא בא לעולם, רב יעקב מנהר פקוד הביא ראייה בשם רבינא ממה ששנינו ששטרי חוב המוקדמים פסולים והמאוחרים כשרים ואם נאמר שלגבי מה שקנה אח"כ ומכר או הוריש לא משתעבד מדוע שטר מאוחר כשר הרי זה דבר שקנה אח"כ ולא חל עליו שעבוד, ויש לדחות שזה לדעת ר"מ שאדם מקנה דבר שלא בא לעולם, רב מרשיא הביא ראייה בשם רבא ממה ששנינו כיצד גובים לשבח קרקעות שאם מכר שדה והשביחה הלוקח ובעל חוב טרף אותה כשהלוקח גובה את האחריות הוא גובה את הקרן מנכסים משועבדים ואת השבח מנכסים בני חורין ואם נאמר שבדבר שקנה אח"כ לא משתעבד מדוע הבעל חוב גבה את השבח, יש לדחות שזה לדעת ר"מ שאדם מקנה דבר שלא בא לעולם.

משנה אם נפל הבית עליו ועל אמו גם לב"ה יחלוקו כיון שהאשה כבר החזיקה בכתובתה ובנכסי מילוג, ור"ע אומר אני מודה בזה שהנכסים בחזקתן, אמר לו בן עזאי על מה שחלקו ב"ש וב"ש אנו מצטערים ואתה בא להוסיף שהם חולקים גם בזה. **גמרא** מה שאמר ר"ע בחזקתן לר' אילא הכוונה בחזקת יורשי האם ולר' זירא בחזקת יורשי הבן וכשעלה ר' זירא לא"י הוא חזר בו וסבר כר' אילא ורבה סבר כשיטת ר' זירא ואמר ר' זירא שאויר א"י מחכים והטעם לכך שזה בחזקת יורשי האם כיום שהוחזקה הנחלה בחזקת השבט של האם.

ר' שמלאי הוכיח מהצורה שבין עזאי אמר לר"ע אלא שבאת מוכח שהוא היה תלמיד חבר שלו. שלחו מא"י שבין שלוה בנכסי אביו בחיי אביו ומת בנו מוציא מהלקוחות וזה קשה בדיני ממונות, וההלכה הזו משובשת כיון שמה שייך שהלוח יוציא ועוד קשה באיזה לקוחות מדובר

אם נכריע שבמה שקנה אח"כ לא חל שיעבוד זה לא משנה כמה מלווים יש, ואם נאמר שכשחל שעבוד זה חל גם במה שמכר יש להסתפק בלוח מאחד ואח"כ לוח מאחר ואח"כ חזר וקנה האם זה משתעבד למלוה הראשון או לשני, ר"נ אמר שכבר הסתפקנו בדבר זה ושלחו מא"י שהמלוה הראשון קנה ורב הונא אמר יחלוקו, וכן שנה רבה בר אבון שיחלוקו, ורבינא אמר שרב אשי אמר בתחילה שהראשון קנה ואח"כ הוא חזר בו ואמר שיחלוקו, וכך ההלכה, והקשו על כך ששנינו שכשהלוקח השביח קרקע וטרפה בעל חוב הוא גובה את הקרן ממשועבדים ואת השבח מבני חורין, ואם נאמר שיחלוקו שני בעלי חובות א"כ הוא צריך לקבל רק חצי שבח ויש לבאר שאכן שכשכתוב גובה הכוונה חצי שבח

דף קנח **משנה** אם נפל הבית על איש ואשתו ואומרים יורשי הבעל שהאשה מתה קודם ואחר כך מת הבעל ואין ליורשיה זכות בכתובתה ויורשי האשה אומרים שהבעל מת קודם ואח"כ האשה וא"כ יש להם זכות בכתובתה,